

Tagasiside Vabariigi Valitsuse määruste muutmise eelnõude kohta

21.11.2025

Eesti Perearstide Selts edastab käesolevaga tagasiside Vabariigi Valitsuse määruste „Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu“ (edaspidi **TTL**) ja “Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ (edaspidi **metoodika määrus**) muutmise eelnõu kohta.

Eesti Perearstide Selts (edaspidi **EPS**) peab õigeks põhimõtet, et rahastuse kujundamisel võetakse senisest enam arvesse kvaliteeti ja haiguskoormust, mis peegeldab töömahtu ning aitab paremini sihitult panustada Eesti rahva tervise edendamisse. Seejuures peab aga olema tagatud võimalus otsustada perearstiabi erinevates vormides, kahjustamata hästi funktsioneerivaid üksikpraksiseid, mis suudavad pakkuda kvaliteetset perearstiabi. Ehkki üldine riiklik arengusuund on võetud tervisekeskuste poole, ei tohi mõju olla selline, et tooks kaasa mõne keskuse tegevuse lõpetamise või väärtusliku töötaja esmatasandilt ärasaatmise.

Toetame uuele mudelile üleminekut eeldusel, et see toetab teemasid, mida peame oluliseks, mh seades tasustamisel prioriteediks kvaliteedi. Uue kulumudeli nõrkuseks võib aga osutuda selle mõju ebapiisav analüüs, mis tekitab ebaõiglust erinevates piirkondades ja tegutsemisvormides praksiste lõikes. Kulumudel peab toetama perearstiabi põhiväärtusi ning mitte seadma ohtu perearstiabi jätkusuutlikkust. Seetõttu tuleb Tervisekassal vastavalt EPS-iga kokkulepitule jätkata mudeli arendamist ning olla valmis probleemidele reageerima ja muudatusi tegema – vajadusel ka tagasiulatuvalt. Mudeli edasiarendamisel tuleks mh adresseerida haiguskoormuse arvestamisel arvesse võetavate diagnooside loetelu, isiku haiguskoormuse hindamise sagedust ja vaidlustamise protsessi, alustavale nimistule esimesel aastal kõrgema pearaha võimaldamist ning täiendava rahastuse suunamist kvaliteetset teenust osutavatele keskustele, millele mudeli praegune versioon ei pruugi avaldada õiglast mõju.

Mitmete praksiste esindajate seas tekkinud ebaõiglustunde leevendamise esialgse lahendusena pakume välja tervisekeskuste ja üksikpraksiste pearaha kajastamise määrustes ning mudelis järgmiselt: 1) pearaha on esitatud kõigi keskuste liikide puhul võrdsete summadena; 2) ühtsete tervisekeskuste puhul lisanduvad sellele täiendavad kordajad või komponendid kokkulepitud mahus. Selline esitusviis võimaldaks üksikpraksiste esindajate hinnangul kuni püsiva lahenduse leidmiseni mõnevõrra leevendada kvaliteetset teenust osutavate üksikpraksiste poolt teravalt tajutavat ebaõiglust.

Lisaks juhime tähelepanu järgmistele täpsustustele ja palume need sisse viia enne EPSi-poolset lõplikku kooskõlastust:

- palume metoodika määruse seletuskirjas lisatööjõu kulu osas täpsustada, et hõlmatud ei ole eraldi taotluste või hinnakirjakoodide alusel rahastatavad tööjõukulud, ning et mittemeditsiinilised sisseostetud teenused kajastuvad lisatööjõukuluna osaliselt;
- referentsasutuste osas peame oluliseks, et nende kokkuleppimine toimuks EPS-i ja Tervisekassa koostöös ning esmase kokkuleppe järgne muutmine üksnes kummagi poole argumenteeritud põhjenduste alusel;
- Palume mitte tunnistada kehtetuks metoodika määruse paragrahvi 6 lõiget 1³ - uuringufondi osas selgitati, et fondi suurus ei muutu, vaid muutub üksnes proportsioon;

EPS on valmis koostöös Tervisekassaga alustama 2026. aasta jaanuaris võimaluste kaardistamist nii palgafondi kui kvaliteedikriteeriumide lisarahastuste osas, et tagada patsiendikeskne ja jätkusuutlik perearstiabi kõigis Eesti piirkondades.

Eesti Perearstide Selts kooskõlastab eelnõud tingimusel, et peetakse kinni järgmistest kokkulepetest Tervisekassaga:

- algselt 2026 esimeseks poolaastaks assistendi tasuna planeeritud rahastus 1,4 miljonit säilitatakse ka teisel poolaastal, st perearstiabi eelarvesse planeeritakse täiendav 1,4 miljonit, mille tulemusel on perearstiabi kulumudeli nüüdisajastamise eelarvemõju 5 miljonit eurot. Tegemist on mudeli praeguste kitsaskohtade lahendamise jaoks planeeritud summaga, mida ei loeta mõne muu komponendi (nt kollektiivlepingujärgse indekseerimise) hulka;
- EPS-i poolt esitatud TTL taotlusi, mis puudutavad lisapersonali, ei loeta käesolevate muudatustega täidetuks, kuna seda ei ole EPS-iga arutatud ega kokku lepitud;
- jätkatakse tööd mudeli täiendamisega ning ollakse valmis probleemidele reageerima ja muudatusi tegema – vajadusel ka tagasiulatuvalt.

Lugupidamisega

Eesti Perearstide Selts